

הלכתא למשיחא בדרה היומי

מסנת מנחות

תוכן עניינים

1. א. חוין לחומת העזרה קדוש.....
2. ב. קדשו ארבעים מתוך שמונים.....
2. ג. הפריש חמאת מעוברת וילדה רצה בה מתכפר רצה בוולדה מתכפר.....
3. ד. האומר הרי עלי תודה יביא היא ולחמה מן החולין.....
3. ה. תודה עלי מן החולין ולחמה מן המעשר יביא היא ולחמה מן החולין.....
- ו. תודה מן המעשר ולחמה מן החולין יביא היא ולחמה מן המעשר יביא ולא יביא מחיטי מעשר שני אלא ממעות מעשר שני.....
4. ז. האומר הרי עלי לחמי תודה מביא תודה ולחמה ... מידע ידע האי גברא דלחם בלא תודה לא איקריב ... סוף מילתא נקט.....
5. ח. הריני נזיר מן הגרוגרות ומן הדבלה ... אינו נזיר.....
5. ט. באומר אילו הייתי יודע שאין נודרין כך לא הייתי נודר כך אלא כך ומאי כופין דקא בעי הדר ביה.....
5. י. ולא יביא מחיטי מעשר שני ... אבל מחיטין הלכות ממעות מעשר שני יביא ... אפי' מחיטין הלכות ממעות מעשר שני לא יביא.....
- 6.

דף פא.

א. חוין לחומת העזרה קדוש

כבר התבאר במסכת פסחים דף סג: ולעיל דף עח: שהשוחט¹ את התודה והיה לחמה חוין לחומת בית פגי² לא קדש הלחם, אבל אם היה חוין לעזרה

¹ רמב"ם הלכות פסולי המוקדשין פרק יב הלכה טז

² במפרשים שם נחלקו י"א חוין לחומת הר הבית וכן בפיה"מ כאן פרק ז משנה ג, וי"א חוין לחומת ירושלים וכן בר"ב. וערוך ערך בית פאני ורש"י הכא וכן מוכח בירושלמי ספ"ו דיומא. ופיה"מ שם כתב עוד שם דבית פגי היה המקום שאופין בו את המנחות וכו' מגזרת מפת בג המלך וכו' ע"כ ופי' זה לא יתכן לפי מ"ש בחיבורו

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרה היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

קדש הלחם אף על פי שאינו לפנינו. שהרי התודה קדשים קלים ונאכלין בכל העיר.

ב. קדשו ארבעים מתוך שמונים

כבר התבאר לעיל שם בעירובין דף נ. וקידושין דף נא. שקרבן תודה³ שנשחטה על שמונים חלות, לא קדשו ארבעים מתוך שמונים⁴, וי"א⁵ שקדשו ארבעים מתוך שמונים. והשאר יפדו⁶.

ואם אמר יקדשו ארבעים מתוך שמונים⁷, מושך ארבעים מתוך שמונים, ומרים מהם אחת מכל קרבן⁸, והארבעים השניות יפדו ויצאו לחולין.

ג. הפריש חטאת מעוברת וילדה רצה בה מתכפר רצה בזולדה מתכפר

שהרי בפ"ב דמעשה הקרבנות הל' כ"ב כתב דבמקום שמבשלין קדשי קדשים שם אופין את המנחות שנאמר וכו' וכבר ראיתי להתוס' יום טוב ז"ל שנתעורר בזה עיין עליו. מעשה רקח שם.

³ רמב"ם הלכות פסולי המוקדשין פרק יב הלכה טו, פסק כר' יוחנן ותמה עליו בכס"מ אמאי לא פסק בחזקיה דרביה דר"י הוא. כדאיתא עירובין כד. ועיין הר המוריה שם, ועיין מעשה רקח שהביא להרב ברכת הזבח ז"ל שכתב דנראה טעמו משום דבתראי מסקי דפליגי בהא דחזקיה סבר דכלי שרת מקדש שלא מדעת ולר"י אין מקדשין אלא מדעת וכו' וכיון דכבר פסק רבינו פ"ג דכלי שרת אין מקדשין אלא מדעת מכה הברייתא דמנחות דף ז' אתיא כוותיה ממילא גם כאן קי"ל כר' יוחנן וכו' ע"כ. ועיי"ש מה שהקשה על תי' זה וכתב לת' שמסוגיא דמנחות מה דשקיל וטרי בדברי ר"י מוכח דהגמ' ס"ל הכי להלכה. ועיין זבת תודה לד': ד"ה והלכה שמכיון דקיי"ל דמאביי רבא ואילך הלכה בבתראי והלכה כאביי נגד ר' זירא וליכא דס"ל דסתמא לאחריית קמכוין וקיי"ל דכלי שרת אין מקדשין אלא לדעת וא"כ ע"כ כר' יוחנן

⁴ וכל שכן אם אמר להדיא אל יקדשו ארבעים אלא אם כן יקדשו שמונים שלא קדשו, דבהא הכל מדים כדאיתא בגמ'

⁵ דעת הרשב"א בשם הראב"ד דהלכה כחזקיה דרביה דר' יוחנן הוא. מובא במשנה למלך שם.

⁶ מעשה רקח שם

⁷ כתב הרשב"א בשם הראב"ד דאם שחט על פ' חלות ואמר תיקדוש פלגא דכל חדא לא קדשה דהו"ל פרוסה ע"כ משנה למלך שם

⁸ התוס' בעירובין מי שהוציא אוהו (דף נ) ובפ' התודה חולקים בזה וס"ל דאם כל מ' לבדן מפריש ד' מכל מ' ומ' אבל אם כולן יחד אי אפשר לתקן אם לא יפריש י"א מכל מין ומין דהא כל מין ומין יש לו עשר חולין ועשר קדושות ואז אי אפשר שלא תהא אחת תרומה מן הקדושות. משנה למלך שם, ועיין או"ש

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסכת מנחות

כבר התבאר במסכת יבמות דף עח. שהפריש חטאת⁹ מעוברת וילדה, הרי היא וולדה כשתי חטאות שנתפרשו לאחריות¹⁰. שהתבאר לעיל דף עט: שמתכפר באי זו שירצה, ומכיון שמתחילה הפרישם לשם כך שאחת תדחה ודאי, לא תקרב לפיכך אין השניה מתה אלא תרעה עד שיפול בה מום, ויפלו דמיה לנדבה.

ד. האומר הרי עלי תודה יביא היא ולחמה מן החולין

כבר התבאר במסכת פסחים דף עא. והגיגה ח. וזבחים דף צח. שכל דבר שבחובה אינו בא אלא מן החולין, ולא מתרומה ולא ממעשר שני ולא מביכורים משום שאלו יש קדושה עליהם¹¹, וכיון שהדבר חובה עליו איך יפרע ממעות שאינו שלו או מדבר שאינו שלו, אבל ממעשר ראשון, וממעשר עני, ומלקט שכחה פאה מביאין¹², שחולין גמורין הן.

ולכן קרבנות שמאליו נתחייב בהם, כגון חטאת, עולת ראייה, שלמי חגיגה, וכיוצא, וכן גם נסכים אין מביאין אלא מן החולין שחובה הם. וכן מי שנדר¹³ נדר ואמר הרי עלי קרבן פלוני לא יביאנו ממעות מעשר שני שהרי נתחייב בקרבן זה, וכל המחוייב בקרבן לא יביא קרבנו אלא מן החולין.

דף פא:

ה. תודה עלי מן החולין ולחמה מן המעשר יביא היא ולחמה מן החולין

⁹ רמב"ם הלכות פסולי המוקדשין פרק ד הלכה ו
¹⁰ ועיין בלח"מ בהר המוריה ובמעשה רקח מה שיישבו דלא תקשה מהא דאיתא בתמורה דדין זה ר' יוחנן סלקא בתיובתא.

¹¹ ערוך השולחן העתיד הלכות מעשה הקרבנות סימן סו סעיף כ
¹² כלומר הלוי או העניים מביאים אמנם עיין שם סימן צה סעיף כא שכתב בדרך ספק "יש להסתפק כהן במעות תרומה ולוי במעות מעשר ראשון ועני במעות מעשר עני דהם שלהם לגמרי אם מותר להביא קרבנות מהם. ומקום הספק אצלי דוודאי מקרא דאשר לו הא הם שלהם, אבל מלימוד דמצרים הא שם לא היה גם תרומות ומעשרות, ובמנחות וברמב"ם משמע להדיא דלא נתמעט אלא מעשר שני".

¹³ רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק טז הלכה טו

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

אמר הרי עלי¹⁴ תודה מן החולין ולחמה מן המעשר לא יביא לחמה אלא מן החולין, שהרי נדר בקרבן תודה והתודה אינה באה אלא עם הלחם¹⁵ מן החולין.

ו. תודה מן המעשר ולחמה מן החולין יביא היא ולחמה מן המעשר יביא ולא יביא מחיטי מעשר שני אלא ממעות מעשר שני

פירש ואמר¹⁶ הרי עלי להביא תודה ממעות מעשר שני ולחמה מן החולין יש לו להביא כמו שנדר, ואם הביא¹⁷ הכל מן החולין יצא.

וכן אם פירש ואמר הרי עלי תודה היא ולחמה מן המעשר יביא, ואם הביא¹⁸ הכל מן החולין יצא. וי"א¹⁹ שאם יביא הכל מן החולין תבא עליו ברכה.

ולא יביא לחמה²⁰ מחיטי מעשר שני אלא ממעות מעשר שני כמו הבהמה שהיא ממעות מעשר שני.

¹⁴ רמב"ם שם הלכה ז

¹⁵ יותר נראה דכ"ל והתודה אינה באה עם הלחם אלא מן החולין. אבל באמת גם לשון הכתוב לפנינו נוח ופשוט. הר המוריה. בנוסח אחר כתב יד ובדפוס מגדל עוז מן החולין נמחק. מעשה רקח שם

¹⁶ שם הלכה יז

¹⁷ משמע לכאורה מלשון זה דלכתחלה יש לו להביא כמו שנדר ורק דבדיעבד אם הביא הכל מן החולין יצא ועיי"ש במנחות פ"א ב' ברש"י ותוס' שם בד"ה היא ולחמה וכו' דכ"ש דשפיר דמי מפי להביא הכל מן החולין ויש לעיין קצת. ואם נימא דכוונתו אלכתחלה נמי א"כ יש ראייה למש"כ הלח"מ לעיל הלכה ו'. ובפ"י המשניות כתב רבינו ז"ל ומה שאמר במצות השלישי והרביעי יביא ר"ל שמותר לו להביא כמו שאמר ואם הביא הכל מן החולין ה"ז משובח עכ"ל וכשיטת רש"י ותוס' וא"כ צ"ל ע"כ שכוונתו גם כאן ג"כ כך.

¹⁸ משמע לכאורה מלשון זה דלכתחלה יש לו להביא כמו שנדר ורק דבדיעבד אם הביא הכל מן החולין יצא ועיי"ש במנחות פ"א ב' ברש"י ותוס' שם בד"ה היא ולחמה וכו' דכ"ש דשפיר דמי מפי להביא הכל מן החולין ויש לעיין קצת. ואם נימא דכוונתו אלכתחלה נמי א"כ יש ראייה למש"כ הלח"מ לעיל הלכה ו' דלא כתב רבינו ז"ל ואם הביא אלא משום דאינו מצוה מן המוכרח, ובפ"י המשניות כתב רבינו ז"ל ומה שאמר במצות השלישי והרביעי יביא ר"ל שמותר לו להביא כמו שאמר ואם הביא הכל מן החולין ה"ז משובח עכ"ל וכשיטת רש"י ותוס' וא"כ צ"ל ע"כ שכוונתו גם כאן ג"כ כך.

¹⁹ כן פסק בתורת הקדשים לה. אות א

²⁰ מלשון רבינו משמע דלחמה לא יביא מחיטי מע"ש אבל הבהמה עצמה מותרת לבוא מחיטי מעשר שני אמנם מלשון רש"י במנחות שם פ"א ב' בד"ה שלא יקח וכו' ובד"ה אבל ממעות וכו' ובד"ה אני אומר וכו' משמע דגם הבהמה עצמה אין מביאים מחיטי מע"ש יעו"ש היטיב אבל שם פ"ב א' בד"ה מה שלמים וכו' משמע דעת רבינו יעו"ש היטיב וברע"ב משמע ג"כ כך. וצע"ק. הר המוריה שם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסכת מנחות

ואף על פי שפירש שיביא לחמה מן המעשר לא יביא נסכיה ממעות מעשר שני שאין הנסכים באין לעולם אלא מן החולין, לפי שנאמר בהן והקריב המקריב קרבנו עד שיהיו משלו ולא יהיה בהן צד לגבוה כלל.

ז. האומר הרי עלי לחמי תודה מביא תודה ולחמה ... מידע ידע האי גברא דלחם בלא תודה לא איקריב ... סוף מילתא נקט

האומר הרי²¹ עלי לחמי תודה יביא תודה ולחמה, שהדבר ידוע שאין מקריבין לחם בלא תודה וסוף הקרבן הזכיר.

ח. הריני נזיר מן הגרוגרות ומן הדבילה ... אינו נזיר

כבר התבאר במסכת נזיר דף ט. שהאומר²² הריני נזיר מן הגרוגרות, או מן הדבילה, וכיוצא בהן, הרי זה אסור בהן משום נדר²³, ואינו נזיר. וי"א²⁴ שאף משום נדר אינו, ומותר ובהם.

ט. באומר אילו הייתי יודע שאין נודרין כך לא הייתי נודר כך אלא כך ומאי כופין דקא בעי הדר ביה

²¹ רמב"ם פרק יז הלכה יא

²² רמב"ם הלכות נזירות פרק א הלכה י

²³ וקשה מאחר דסתם מתני' דלא כר' נתן הו"ל לרבינו לפסוק כסתם מתני' וכב"ה דאינו לא נדור ולא נזיר וכבר השינו הראב"ד וכתב זה אינו מהוור דסתם מתניתין דלא כר' נתן דקאמר לב"ה נדור ואינו נזיר עכ"ל. וצ"ל שרבינו היה גורם מתניתין כר' נתן ויש טעם לגירסא זו דהא במתני' ליכא גילויא דלא ליהוי נדור אדרבה איכא למידק דהוי נדור דאל"כ הל"ל וב"ה אומרים לא אמר כלום ומדקתני וב"ה אומרים אינו נזיר משמע נזיר הוא דלא הוי הא נדור הוי. כסף משנה שם. ועיין לח"מ, ועיין אור שמח הלכות ערכין ותרמין פרק ו הלכה ב נראה דרבינו מדמה זה לאומר הריני נזיר מן הגרוגרות, וכר' נתן אליבא דבית הלל, דנדור הוי מן הגרוגרות, דכיון דמוכחא טובא על זה אמרינן דאין אדם מוציא דבריו לבטלה, יעוין בנזיר (דף ט' ע"ב) ורבינו פסק שם (הלי' נזירות פ"א ה"י) כר' נתן, כן מדמה רבינו כאן דקדוש לדמיו, ואכמ"ל.

²⁴ הראב"ד דם שכן משמע לו סתם משנה דלא כר' נתן

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

האומר הרי²⁵ עלי תודה בלא לחם וזבח בלא נסכים שואלין אותו²⁶ אם אמר לא נדרתי אלא על דעת שמותר להקריב כזה, ואילו ידעתי שאין מקריבין אלא לחם ונסכים, לא הייתי נודר הרי זה פטור²⁷, ואם אמר אילו הייתי יודע שאין מקריבין כך הייתי נודר כדרך הנודרין הרי זה חייב להקריב כדרך המקריבין, ואם רוצה לחזור בו כופין אותו לקיים דבריו האחרונים²⁸.

י. ולא יביא מחיטי מעשר שני ... אבל מחיטין הלכות

ממעות מעשר שני יביא ... אפי' מחיטין הלכות במעות מעשר שני לא יביא

מה שהתבאר לעיל שאם פירש ואמר²⁹ הרי עלי להביא תודה ממעות מעשר שני ולחמה מן החולין או תודה היא ולחמה מן המעשר יביא, לא יביא לחמה מחיטי מעשר שני אלא ממעות מעשר שני כמו הבהמה שהיא ממעות מעשר שני.

²⁵ רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק יז הלכה י

²⁶ ואע"ג שהרמב"ם לא כתב כאן ששואלין אותו נראה דהה"ג דבהא נמי שואלין אותו כדלעיל הלכה ט ולא חש להאריך דיגיד עליו רעו. כס"מ שם. ולכן כתב רבינו מלת וכן לדמות הדברים להדדי (והא דלא כתב רבינו בפ"י בן י"ל ע"צ הדוחק מפני שבברייתא איתא שם וכופין אותו להביא תודה ולחמה והקשה שם למה כופין ותירץ דמיירי באומר אילו הייתי יודע וכו' יעו"ש היטיב וזה אינו שייך ע"י שאלה דאם ישאלו אותו יאמר שע"מ בן נדרתי להביא בלא לחם ורק אם אירע שאמר מעצמו אילו הייתי יודע הייתי נודר כדרך הנודרין אז כופין אותו. ודחוק מאד דאכתי משכחת לה דשואלין אותו מתחלה ואם משיב אילו הייתי יודע הייתי נודר כדרך הנודרין אז כופין אותו וצ"ע). הר המוריה שם

²⁷ גרסו' בתוספתא פ"ב דמנחות כהן שאמר הרי עלי מנחה שתקמין ושיאכל וישראל שאמר הרי עלי מנחה שתעלה כולה לאשים כופין אותו ומביא מנחה כתקנה דברי ר"י ור"ש פוטר שלא התנדב כדרך המתנדבים הרי עלי עשרון אחד להביא בשני כלים כופין אותו ויביא ב' עשרונים בשני כלים דברי ר"י ור"ש פוטר שלא התנדב כדרך המתנדבים ע"כ. ואולי השמיט רבינו כל זה לפי שכל אלו החלוקות נלמדות ממה שכתב. מל"מ שם. ולענ"ד מסתפקנא טובא, דבמשנתנו הכל על אופן שמתחייב להביא, ואיך נדר התחייבו במנחה, משא"כ במתנדב מנחת כליל אין נפ"מ בחיובו כלל, רק הוא כתנאי, שעל אופן שתהא כליל מתנדב במנחה, והוא תלוי באשלי רב רבכי במחלוקת דמתנה אדם על מה שכתוב בתורה, דתנאי בטל והמעשה קיים, וצ"ע. או"ש שם

²⁸ תורת הקדשים לה. אות ב

²⁹ שם פרק מז הלכה יז

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

אבל מחטים הלקוחות במכות מעשר שני יכול להביא³⁰.

³⁰ מלשון רבינו משמע דלחמה לא יביא מחיטי מע"ש אבל הבהמה עצמה מותרת לבוא מחיטי מעשר שני אמנם מלשון רש"י במנחות שם פ"א ב' בד"ה שלא יקח וכו' ובד"ה אבל ממעות וכו' ובד"ה אני אומר וכו' משמע דגם הבהמה עצמה אין מביאים מחיטי מע"ש יעו"ש היטיב אבל שם פ"ב א' בד"ה מה שלמים וכו' משמע כדעת רבינו יעו"ש היטיב וברע"ב משמע ג"כ כך. וצע"ק. ודע דשם יש פלוגתא בש"ס דר' נחמן ור' חסדא ור"ז ס"ל דדווקא מחיטין מע"ש עצמו לא יביא אבל בחטים הלקוחות בכסף מע"ש יביא ור' ירמיה ס"ל דלא יביא מחטים הלקוחות בכסף מע"ש יעו"ש היטיב והנה מדלא כתב רבינו דין זה משמע דס"ל עיקר כדעת ר"נ ור"ח ור"ז דהם הרבים ולכן כתב בסתם דלא יביא מחיטי מע"ש דמשמע דמחטים הלקוחות בכסף מע"ש יביא וכן משמע ממש"כ כמו הבהמה שהיא ממעות מע"ש וכי לא עסקינן דהבהמה נקחת בכסף מע"ש וכן משמע קצת מלשון רבינו בפ"י המשניות יעו"ש היטיב ודו"ק. הר המוריה שם וכ"כ בתורת הקדשים שם ב ובזבח תודה לה. - : ד"ה ולא יביא וד"ה ר"נ ורב חסדא

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

